

fó shuō yuán shēng chū shèng fēn fǎ
佛说缘生初胜分法

běn jīng
本经

yuán shēng jīng bìng lùn xù 03
缘生经并论序

fó shuō yuán shēng chū shèng fēn fǎ běn jīng juàn shàng .. 06
佛说缘生初胜分法本经卷上

fó shuō yuán shēng chū shèng fēn fǎ běn jīng juàn xià .. 33
佛说缘生初胜分法本经卷下

fó shuō yuán shēng chū shèng fēn fǎ běn jīng èr juàn
佛说缘生初胜分法本经二卷

suí tiān zhū sān zàng fǎ shī dá mó jí duō yì
隋天竺三藏法师达磨笈多译

yuán shēng jīng bìng lùn xù
缘生经并论序

缘生经并论序

yuán shì yī xīn jī wéi sān jiè chī liú màn yuǎn kǔ
原是一心积为三界，痴流漫远苦

shù yù gāo yù tǎo qí jì nán cè qí běn lǐ jí shí
树郁高，欲讨其际难测其本，理极实

xiàng zhī mén quán qióng jiǎ míng zhī yù wǔ yīn qī guǒ shí
相之门，筌穷假名之域，五因七果十

yǒu èr fēn yuán shēng zhī fǎ zǒng bèi yú cǐ fán zé mí
有二分，缘生之法总备于此。凡则迷

ér qǐ wàng shèng zé wù yǐ tōng zhēn xià sì tù fú
而起妄，圣则悟以通真，下似兔浮，

shàng rú xiàng dù dà zāi miào jué yuān hū dòng jìn shí dì
上如象度，大哉妙觉！渊乎洞尽十地，

yǔ shuāng lín jù chàng wén yù gòng dào gǎn xián fū zhì ruò
与双林俱畅闻域共，稻芋咸敷至若

cǐ jīng dú bāo bǐ lì bǐ suǒ wèi shuō cǐ nǎi jù yǎn
此经，独包彼例彼所未说。此乃具演

pān yuán wéi shǒu duì zhì wéi mò zǒng zé yī shí yī wèn
攀缘为首对治为末，总则一十一问，

bié zé bǎi èr shí wèn qí zhǐ wēi ér mì qí cí yuē
别则百二十问。其旨微而密，其辞约

ér yīn jīng zhī gāng mù shè zài zī yān bìng yǒu shèng zhě
而隐，经之纲目摄在兹焉。并有圣者

yù léng jiā fù cǐ jīng zhǐ zuò lùn xiǎn fā qí lùn yě
郁楞迦附此经旨，作论显发其论也。

biàn qǔ sān chéng zhī yì bù zhí yī bù zhī quán xiān lì
遍取三乘之意，不执一部之筌，先立

jì zhāng hòu xìng lùn shì jì yǒu sān shí gù yì míng sān
偈章后兴论释，偈有三十故亦名三

shí lùn yě dà yè èr nián shí yuè nán xián dòu guó jiù
十论也。大业二年十月南贤豆国(旧

míng tiān zhú zhě é yě sān zàng fǎ shī dá mó jí duō yǔ
名天竺者讹也)三藏法师达磨笈多与

gù fān jīng fǎ shī chǎn cóng zài dōng dōu shàng lín yuán yī
故翻经法师产琮，在东都上林园依

lín yì suǒ huò xián dòu fàn běn yì wéi suí yán sān nián jiǔ
林邑所获贤豆梵本译为隋言，三年九

yuè qí gōng nǎi jìng jīng èr juàn lùn yī juàn sān zàng shī
月其功乃竟，经二卷论一卷。三藏师

zì lùn xián míng yì jiě chén mì cóng fǎ shī bó tōng jīng lùn
字论闲明义解沉密琮，法师博通经论

jiān shàn fàn wén gòng duì yè běn gèng xiāng kòng jī yī yán
兼善梵文，共对叶本更相控击，一言

mí yí sān fù yú shěn cí pō jiǎn zhì yì cún yǔn zhèng
靡遗三覆逾审，辞颇简质意存允正，

bǐ zhī xī rén chà wú yóu shī zhēn yuē fǎ dēng zú chēng
比之昔人差无尤失，真曰法灯足称

zhì zàng yuànqióng hòu jì cháng yì shì jiān yún ěr
智藏，愿穷后际常益世间云尔。

fó shuō yuán shēng chū shèng fēn fǎ běn jīng
佛说缘生初胜分法本经

juàn shàng

卷上

suí tiān zhū sān zàng fǎ shī tà mó jí duō yì
隋天竺三藏法师达磨笈多译

rú shì wǒ wén yī shí pó qié pó zài shě lǎ
如是我闻。一时婆伽婆。在舍啰

pó xī dì chéng shèng lín gěi gū dú yuán ěr shí zhòng duō
婆悉帝城胜林给孤独园。尔时众多

bǐ qiū jí zuò zhù táng zuò shì yì lùn yán zhū mìng zhě
比丘集坐住堂。作是议论。言诸命者

děng shì zūn céng yǐ wú liàng zhū mén shuō shí èr fēn yuán
等。世尊曾以无量诸门。说十二分缘

shēng yú bǐ zuì chū yǎn shuō wú míng yǐ wéi yuán tǐ yǒu
生。于彼最初演说无明以为缘体。有

hé yīn yuán yī qiè fán nǎo zhū xíng yuán zhōng wéi shuō wú
何因缘。一切烦恼诸行缘中。惟说无

míng yǐ wéi yuán tǐ yú cǐ wú míng jiàn hé shèng yì shì
明以为缘体。于此无明见何胜异。是

zhū bǐ qiū jí zuò zhù táng yì lùn wèi jìng shì zūn zhòu rì
诸比丘集坐住堂议论未竟。世尊昼日

yóu yú dìng xíng yǐ tiān ěr qīng jìng guò rén wén qí yì
游于定行。以天耳清净过人。闻其议

lùn yú rì hòu fēn cóng dìng xíng qǐ yì bǐ zhù táng dào
论。于日后分从定行起诣彼住堂。到

yǐ zài bǐ qiū zhòng qián yú cháng suǒ shè zuò shàng zuò zuò
已在比丘众前。于常所设座上坐。坐

qì shì zūn gào zhū bǐ qiū yán bǐ qiū hé gù jí
论世尊。告诸比丘言。比丘。何故集

zuò zhù táng yì lùn wèi jìng yǒu hé yì lùn yú cǐ jí
坐住堂议论未竟。有何议论于此集

zuò zhū bǐ qiū yán dà dé cǐ zhòng duō bǐ qiū jí
坐。诸比丘言。大德。此众多比丘集

zuò zài táng zuò shì yì lùn yán zhū mìng zhě děng shì zūn
坐在堂作是议论。言诸命者等。世尊

céng yǐ wú liàng zhū mén shuō shí èr fēn yuán shēng yú bǐ
曾以无量诸门。说十二分缘生。于彼

zuì chū yǎn shuō wú míng yǐ wéi yuán tǐ yǒu hé yīn yuán
最初演说无明以为缘体。有何因缘。

yī qiè fán nǎo zhū xíng yuán zhōng wéi shuō wú míng yǐ wéi
一切烦恼诸行缘中。惟说无明以为

yuán tǐ yú cǐ wú míng jiàn hé shèng yì dà dé wǒ
缘体。于此无明见何胜异。大德。我

děng zhòng duō bǐ qiū jí zuò zhù táng yì lùn wèi jìng yǒu
等众多比丘集坐住堂议论未竟。有

rú shì yì yú cǐ jí zuò rú shì yǔ yǐ shì zūn gào
如是议于此集坐。如是语已。世尊告

zhū bǐ qiū yǒu fǎ mén míng yuán shēng chū shèng fēn shàn tīng
诸比丘。有法门名缘生初胜分。善听

shàn sī dāng wéi nǚ shuō hé zhě yuán shēng chū shèng fēn fǎ
善思。当为汝说。何者缘生初胜分法

mén zhū bǐ qiū yǒu shí yī zhǒng shèng yì zhōngshèng yì
门。诸比丘。有十一种。胜异中胜异

gù ān lì wú míng wéi yuán shēng chū yuán hé zhě shí
故。安立无明为缘生初缘。何者十

yī suǒ wèi pān yuánshèng yì zhǒngxiàngshèng yì yóu xù
一。所谓攀缘胜异。种相胜异。由绪

shèng yì děng qǐ shèng yì zhuǎnshēngshèng yì diān dǎo
胜异。等起胜异。转生胜异。颠倒

shèng yì xiàngshèng yì yè shèng yì zhàng ài shèng yì
胜异。相胜异。业胜异。障碍胜异。

shùn fù shèng yì duì zhì shèng yì
顺缚胜异。对治胜异。

ěr shí yǒu yì bǐ qiū jí cóng zuò qǐ zhěng yī
尔时有异比丘。即从坐起整衣

yī pò xiàng shì zūn suǒ hé zhǎng qū gōng bái yán dà
一髻。向世尊所合掌曲躬。白言大

dé hé zhě wú míng pān yuánshèng yì fó yán bǐ qiū
德。何者无明攀缘胜异。佛言比丘。

yīn guǒ jù guò è yī qiè rǎn fēn yīn guǒ jù gōng dé
因果俱过恶。一切染分因果。俱功德

yī qiè jìng fēn bìng wéi wú míng zhī suǒ pān yuán bǐ qiū
一切净分。并为无明之所攀缘。比丘。

cǐ shì wú míng pān yuánshèng yì
此是无明攀缘胜异。

bǐ qiū bái fó dà dé hé zhě wú míngzhǒng lèi
比丘白佛。大德。何者无明种类

shèng yì fó yán bī qiū fù yú zhēn shí xiǎn bù zhēn
胜异。佛言比丘。覆于真实显不真
shí bī qiū cǐ shì wú míng zhǒng lèi shèng yì bī qiū
实。比丘。此是无明种类胜异。比丘
bái fó dà dé hé zhě wú míng yóu xù shèng yì fó
白佛。大德。何者无明由绪胜异。佛
yán bī qiū yú yī qiè fán nǎo rǎn yè rǎn shēng rǎn ér
言比丘。于一切烦恼染业染生染。而
zuò yóu xù gēn běn zhù chù gù
作由绪根本住处故。

bī qiū bái fó dà dé hé zhě yī qiè fán nǎo
比丘白佛。大德。何者一切烦恼
rǎn fó yán bī qiū lüè shuō sān zhǒng fán nǎo yī qiè
染。佛言比丘。略说三种烦恼。一切
fán nǎo rǎn suǒ wèi wú huì fán nǎo yí huì fán nǎo
烦恼染。所谓无慧烦恼。疑慧烦恼。
xié huì fán nǎo bī qiū bái fó dà dé hé zhě yī
邪慧烦恼。比丘白佛。大德。何者一
qiè yè rǎn fó yán bī qiū lüè shuō zì xiàng sān zhǒng chā
切业染。佛言比丘。略说自相三种差
bié wèi shēn kǒu yì yě jí zhàng ài duì zhì xiàng sān
别(谓身口意也)及障碍对治相。三
zhǒng chā bié zhàng ài zhě fēi fú yě duì zhì zhě fú jí
种差别(障碍者非福也对治者福及
bú dòng yě zǒng shè yè rǎn
不动也)总摄业染。

bǐ qiū bái fó dà dé hé zhě yī qiè zhǒngshēng
比丘白佛。大德。何者一切种生
rǎn fó yán bǐ qiū lüè shuō sān shòu yī zhǐ suǒ wèi
染。佛言比丘。略说三受依止。所谓
kǔ shòu lè shòu bù kǔ bú lè shòu sān zhǒng kǔ gù suǒ
苦受乐受不苦不乐受。三种苦故。所
wèi kǔ kǔ huài kǔ xíng kǔ zǒng shè shēng rǎn
谓苦苦坏苦行苦。总摄生染。

bǐ qiū bái fó dà dé yún hé cǐ yī qiè zhǒng
比丘白佛。大德。云何此一切种
fán nǎo rǎn yè rǎn shēng rǎn jiē yǐ wú míng ér zuò yóu
烦恼染业染生染。皆以无明而作由
xù gēn běn zhù chù fó yán bǐ qiū yú shí dì zhōng èr
绪根本住处。佛言比丘。于实谛中二
zhǒng yú gù wèi shēng fán nǎo rǎn ér lìng qí shēng ruò yǐ
种愚故。未生烦恼染而令其生。若已
shēng zhě jiàn dà zēng duō wèi shēng yè rǎn ér lìng qí shēng
生者渐大增多。未生业染而令其生。
ruò yǐ shēng zhě fù suí jī jí wèi shēngshēng rǎn ér lìng
若已生者复随积集。未生生染而令
qí shēng ruò yǐ shēng zhě bù kě yí zhuǎn shì gù shuō yán
其生。若已生者不可移转。是故说言
yī qiè zhǒng fán nǎo rǎn yè rǎn shēng rǎn jiē yǐ wú míng
一切种烦恼染业染生染。皆以无明
ér zuò yóu xù gēn běn zhù chù bǐ qiū cǐ shì wú míng
而作由绪根本住处。比丘。此是无明

yóu xù shèng yì
由绪胜异。

bǐ qiū bái fó dà dé hé zhě wú míng děng qǐ
比丘白佛。大德。何者无明等起

shèng yì fó yán bǐ qiū cǐ wú míng yú lái shì kǔ
胜异。佛言。比丘。此无明于来世苦

dì suǒ shè gēng shēng zhī shēn yú huò bù liǎo yú xiàn zài
谛所摄更生之身。愚惑不了。于现在

kǔ dì suǒ shè yǐ dé zhī shēn yì yú huò bù liǎo yóu
苦谛所摄已得之身。亦愚惑不了。由

cǐ yú huò gù shè jù yuán shēng jí zhuǎn chū yuán shēng hé
此愚惑故。摄聚缘生及转出缘生。和

hé shè jù hé hé zhuǎn chū cǐ èr zhǒng yuán shēng jí lái
合摄聚和合转出。此二种缘生及来

shì xiàn zài èr shēn yú huò jiē yǐ wú míng wéi děng qǐ zhī
世现在二身愚惑。皆以无明为等起之

yuán
缘。

bǐ qiū bái fó dà dé hé zhě shè jù yuán shēng
比丘白佛。大德。何者摄聚缘生

hé hé shè jù fó yán bǐ qiū chū wú míng yuán xíng
和合摄聚。佛言。比丘。初无明缘行。

xíng yuán shí rú shì míng sè liù rù chù yuán shòu shì míng
行缘识。如是名色六入触缘受。是名

shè jù yuán shēng hé hé shè jù
摄聚缘生和合摄聚。

bǐ qiū bái fó dà dé hé zhě zhuǎn chū yuán shēng
比丘白佛。大德。何者转出缘生

hé hé zhuǎn chū fó yán bǐ qiū dì èr wú míng yuán
和合转出。佛言。比丘。第二无明缘

zhōng shòu yuán ài ài yuán qǔ rú shì yǒu yuán shēng
中。受缘爱。爱缘取。如是有缘生。

nǎi zhì shēng yuán lǎo sǐ shì míng zhuǎn chū yuán shēng hé hé
乃至生缘老死。是名转出缘生和合

zhuǎn chū
转出。

bǐ qiū bái fó dà dé yún hé chū wú míng
比丘白佛。大德。云何初无明。

yú bǐ shè jù yuán shēng hé hé shè jù ér zuò qǐ yuán
于彼摄聚缘生和合摄聚而作起缘。

fó yán bǐ qiū cǐ yī yú gēng shēng shēn yú huò bù
佛言。比丘。此一于更生身。愚惑不

liǎo qiú yú gēng shēng yǐ cǐ yú huò qiú gēng shēng gù yú
了求于更生。以此愚惑求更生故。于

gēng shēng zhōng jiàn qí hǎo shì rán yú xiàn zài ài bù ài
更生中见其好事。然于现在爱不爱

jìng yóu zhí zhuó fēn bié gù zuò fēi fú xíng suǒ wèi
境。由执着分别故。作非福行。所谓

yú zhòng jù shēng pín yú sǔn nǎo shēng chēn xiāng yīng gù zé
于众具生贫。于损恼生嗔相应故。则

yú hǎo wù bù chí sī liang biàn zuò fàng yì mí huò zhī
于好恶不持思量。便作放逸迷惑之

xíng tā shì è shì sī niàn ér bù jué zhī shì gù bǐ
行。他世恶事思念而不觉知。是故彼

fēi fú xíng wú míng zuò yuán ruò fù yú gēng shēng zhōng huò
非福行。无明作缘。若复于更生中或

jiàn hǎo shì huò jiàn chū dào nǎi zuò fú xíng jí bú dòng
见好事。或见出道。乃作福行及不动

xíng huò yīn shuō fǎ jué zhī huò zì xiū xí jìng niàn
行。或因说法觉知。或自修习静念。

bǐ jué niàn zhōng suī yǒu shàn xīn ér fēi zhèng sī bǐ yǐ
彼觉念中虽有善心而非正思。彼以

cǐ gù zé wéi gēng shēng mí huò zhī suǒ qiān yīn suǒ wèi
此故。则为更生迷惑之所牵引。所谓

yú gēng shēng zhōng jiàn qí hǎo shì bú qiè ruò gù jiàn qí
于更生中见其好事。不怯弱故。见其

chū dào bú qiè ruò gù bǐ fú fēi fú bú dòng xíng
出道。不怯弱故。彼福非福不动行。

è duì duì zhì xiāng děng liù shí shēn zhōng gòng shēng gòng miè
恶对对治相等。六识身中共生共灭。

zé yú xiàn zài bào shí shēng miè zhī zhōng ān zhì bǐ děng
则于现在报识生灭之中。安置彼等

zhū xíng xūn xí hòu xīn chū shēng suǒ yǒu zhǒng zǐ shè
诸行熏习。后新出生。所有种子。摄

qǔ xiāng yīng gù suǒ yǒu zhǒng zǐ jì jiē shè qǔ hòu ruò
取相应故。所有种子既皆摄取。后若

chū shēng zé yǒu cì dì wèi shè míng sè liù rù chù děng
出生则有次第。谓摄名色六入触等。

jiàn dāng chū shēng bǐ míng sè děng yú cǐ xiàn zài bào zhì zhī
渐当出生彼名色等于此现在报识之

zhōng qiě shēng yīn xiāng wèi shì guǒ xiàng shì gù shuō míng shè
中。且生因相未是果相。是故说名摄

jù yuán shēng bǐ qiū cǐ shì dì yī wú míng yú shè jù
聚缘生。比丘。此是第一无明于摄聚

yuán shēng hé hé shè jù ér zuò qǐ yuán bǐ qiū bái fó
缘生和合摄聚而作起缘。比丘白佛。

dà dé yún hé hòu wú míng yú bǐ zhuǎn chū yuán shēng hé
大德。云何后无明。于彼转出缘生和

hé zhuǎn chū ér zuò qǐ yuán fó yán bǐ qiū cǐ yī yú
合转出而作起缘。佛言比丘。此一于

xiàn zài shēn suǒ qǐ mí huò yǐ liù rù chù zuò yuán shēng
现在身所起迷惑。以六入触。作缘生

shòu jí dé qí wèi yǐ dé wèi gù dāng lái hái qiú cǐ
受。即得其味。以得味故当来还求此

lèi zhī shòu yǒu suǒ qiú shí biàn qǐ yú qǔ yú lè shòu
类之受。有所求时便起于取。于乐受

zhōng kě ài zuò yuán zé shēng yù qǔ yán yù qǔ zhě fēn
中渴爱作缘则生欲取。言欲取者分

bié yù gù bǐ wéi xiān shǒu fāng yǒu yù jiè fán nǎo ruò
别欲故。彼为先首方有欲界烦恼。若

fù xīn shòu wéi yuán zé shēng wú yǒu kě ài gòng yàn lí
复新受为缘。则生无有渴爱。共厌离

xíng cǐ yǔ yàn lí xiāng yīng wèi wéi dào lǐ bǐ yī kě
行。此与厌离相应未为道理。彼依渴

ài yǐ fēi fāng biàn qiú wú yǒu shí zé yǒu chū lí xié
爱。以非方便求无有时。则有出离邪

jiàn jué dìng xié jiàn jí bǐ èr yī zhǐ xié jiàn yī yì yǒu
见决定邪见及彼二依止邪见(依亦有

èr hé wéi sì zhǒng yóu bǐ lìng cǐ kě ài yuán qǔ
二合为四种)。由彼令此渴爱缘取。

ruò fù bǐ qǔ wéi yī wèi dé lí yù rú shì sǐ shí
若复彼取为依。未得离欲。如是死时。

rán cǐ sì jiàn jí yù jiè fán nǎo yǐ yù kě ài zuò yuán
然此四见及欲界烦恼。以欲渴爱作缘

shēng qǔ ruò fù lí yù lí sè bǐ sè jiè kě ài
生取。若复离欲离色。彼色界渴爱。

wú sè jiè kě ài shēng dé cháng yǒu ruò sè jiè wú sè
无色界渴爱生得常有。若色界无色

jiè zhōng fán nǎo shēng shí sè jiè wú sè jiè biàn qǐ yú
界中烦恼生时。色界无色界便起于

qǔ bǐ sè wú sè jiè fán nǎo jí cǐ zhū jiàn huò yǐ
取。彼色无色界烦恼及此诸见。或以

sè jiè kě ài zuò yuán shēng qǔ huò yǐ wú sè jiè kě
色界渴爱。作缘生取。或以无色界渴

ài zuò yuán shēng qǔ rú shì kě ài yuán qǔ gù yǐ
爱。作缘生取。如是渴爱缘取故。已

dé zhū xíng xūn xí bào shí gòng qǔ ér shēng bǐ qǔ shè
得诸行熏习报识共取而生。彼取摄

yǐ xiān suǒ jí xíng suǒ yǒu suǒ yǒu kě ài wèi miè bǐ
已。先所集行所有所有渴爱未灭。彼

chù bǐ chù zé dāng xiàn qián wéi lìng zì shēn zhuǎn chū gù
处彼处则当现前。为令自身转出故。

yǐ shì yīn yuán yǒu yú chū shēng gù shuō bǐ xíng wéi
以是因缘。有于出生故。说彼行为

yǒu bǐ qǔ lì gù xíng jì wéi yǒu yú cǐ sǐ yǐ
有。彼取力故。行既为有。于此死已

xiān suǒ shè jù dāng chū shēng zhě zuò yuán zhuǎn chū shì gù
先所摄聚。当出生者作缘转出。是故

shuō míng yǒu yuán shēng yú zhuǎn chū zhōng chū shēng shí xiàng
说名有缘生。于转出中。出生时相

huài yì yú xī fù zhì bǐ biān zé yǒu sǐ tuì shòu mìng
坏异于昔。复至彼边则有死退寿命

zhōng jìn shì gù shuō míng shēng yuán lǎo sǐ bǐ qiū cǐ
终尽。是故说名生缘老死。比丘。此

shì dì èr wú míng yú zhuǎn chū yuán shēng hé hé zhuǎn chū
是第二无明。于转出缘生和合转出

ér zuò qǐ yuán bǐ qiū bái fó dà dé hé gù zhuǎn
而作起缘。比丘白佛。大德。何故转

chū yuán shēng zhōng kě qǔ èr zhǒng ér bù shuō wéi zhū xíng
出缘生中渴取二种。而不说为诸行

yuán yě fó yán bǐ qiū kě qǔ zì jiè fēn qí duàn
缘也。佛言比丘。渴取自界。分齐断

gù rú yù kě jí qǔ bù yīng zuò sè jiè wú sè jiè
故。如欲渴及取。不应作色界无色界

bú dòng xíng yuán fēi jìng jiè gù rú yù kě yú bú
不动行。缘非境界故。如欲渴。于不

dòng xíng zhōng rú shì sè kě yú wú sè jiè zhōng wú sè
动行中如是色渴。于无色界中无色
kě yú yù jiè sè jiè zhōng sè kě yú yù jiè zhōng yì
渴。于欲界色界中色渴。于欲界中亦
ěr
尔。

bǐ qiū bái fó dà dé hé gù yù kě jí qǔ
比丘白佛。大德。何故欲渴及取。

bù yǔ fú fēi fú xíng wéi yuán fó yán bǐ qiū yú cǐ
不与福非福行为缘。佛言比丘。于此
xiàn qián suǒ yǒu jìng jiè ài yǔ bú ài ér wéi zēng shàng
现前所有境界。爱与不爱而为增上。

yǐ yǒu yù kě qǐ bú shàn gēn zuò fēi fú xíng yóu yú
以有欲渴起不善根。作非福行。由于
gòng yīn guǒ fēi fú xíng zhōng bù zhī qí è gù suǒ wèi
共因果非福行中。不知其恶故。所谓

xīn è jí suǒ zuò è yǐ bù zhī gù qǐ fēi fú xíng
心恶及所作恶。以不知故起非福行。

ér bǐ xīn jí suǒ zuò è děng wéi yǐ wú míng wéi yuán
而彼心及所作恶等。惟以无明为缘。

fēi kě wéi yuán yǔ bú shàn gēn bú gòng jìng jiè gù ruò
非渴为缘。与不善根不共境界故。若

yǐ yù kě zuò yú fú xíng yī xìn nǎi zuò wèi xìn sǐ
以欲渴作于福行。依信乃作。谓信死

bì shēng shēng bì jiè yuán yǐ xìn shè gù suǒ yǒu kě qǔ
必生生必藉缘。以信摄故所有渴取。

wǒ dàn shī shè wéi zhàng fù wú jì ruò fǎ zhàng fù wú
我但施设为障覆无记。若法障覆无
jì zé bù néng qǐ xíng yóu yú gòng yīn guǒ fú xíng zhōng
记则不能起行。由于共因果福行中
bù zhī chū lí gù qiú kě ài shēng biàn zuò fú xíng shì
不知出离故。求可爱生便作福行。是
gù suī yún fú xíng yì yǐ wú míng wéi yuán
故虽云福行。亦以无明为缘。

bǐ qiū bái fó dà dé hé gù sè jiè kě qǔ
比丘白佛。大德。何故色界渴取。

bù yǔ sè jiè bú dòng xíng wéi yuán fó yán bǐ qiū
不与色界不动行为缘。佛言。比丘。
wèi lí yù zhě sè kě wèi shēng wèi dé zhù chù bǐ wèi
未离欲者。色渴未生未得住处。彼未
yǒu shí wèi dé zhù chù gù bù néng wéi sè jiè bú dòng xíng
有时未得住处故。不能为色界不动行
yuán lìng qí dé qǐ rú sè jiè kě yú sè jiè bú dòng xíng
缘令其得起。如色界渴于色界不动行
zhōng rú shì wú sè jiè kě yú wú sè jiè bú dòng xíng
中。如是无色界渴于无色界不动行
zhōng yì ěr yóu yú sè jiè shēn wú sè jiè shēn yǒu guò
中亦尔。由于色界身无色界身有过
è zhōng jiàn qí hǎo shì xiǎng ér sī wéi huò yīn shuō
恶中见其好事。想而思惟。或因说
fǎ huò yīn jiào shòu fǎ gù yǒu cǐ bú zhèng sī wéi
法。或因教授法故。有此不正思惟。

yǔ bǐ xíng wéi yuán rán cǐ bú zhèng sī wéi wéi wú míng
与彼行为缘。然此不正思惟。为无明

suǒ yǐn bú zhèng sī wéi guǒ gòng wú míng hé hé yǔ
所引。不正思惟果。共无明和合。与

bú dòng xíng wéi yuán gù shì gù bǐ bú dòng xíng yì yǐ
不动行为缘故。是故彼不动行。亦以

wú míng wéi yuán yīng zhī bǐ qiū yòu yī wú yǒu kě wéi
无明为缘。应知比丘。又一无有渴为

yī gù zuò zhū fú xíng jí bú dòng xíng yóu wú yǒu kě
依故。作诸福行及不动行。由无有渴

gù zé jiàn zhū yǒu guò è hé kěn gèng qiú dāng yǒu
故。则见诸有过恶。何肯更求当有。

rán fù yú wú yǒu zhōng bù rú shí zhī yǐ bù rú shí
然复于无有中不如实知。以不如实

zhī yòu wèi dé duì zhì dào gù mí fēi duì zhì wéi duì
知。又未得对治道故。迷非对治为对

zhì xiǎng biàn zuò fú xíng jí bú dòng xíng bǐ qiū yǐ
治想。便作福行及不动行。比丘。以

cǐ yīn yuán yīng zhī wéi yǐ wú míng yuán xíng fēi kě qǔ
此因缘。应知惟以无明缘行。非渴取

wéi yuán
为缘。

bǐ qiū bái fó dà dé ruò xíng yú liù shí shēn
比丘白佛。大德。若行于六识身

zhōng hé hé gòng shēng zhě hé gù shuō yán xíng yuán yú
中。和合共生者。何故说言行缘于

shí fó yán bǐ qiū cǐ liù shí shēnzhōng fú fēi fú
识。佛言。比丘。此六识身中福非福

bú dòng děng xíng hé hé gòng shēng gòng miè jí yú guǒ bào
不动等行。和合共生共灭。即于果报

shí zhōng ān zhì zhū xíng xūn xí yú hòu xīn yì chū shēng
识中安置诸行熏习。于后新异出生

bào shí zuò yǐn fāng biàn shì gù shuō yán xíng yuán yú shí
报识。作引方便。是故说言行缘于识。

bǐ qiū bái fó dà dé míng sè liù rù chù shòu
比丘白佛。大德。名色六入触受

zhū fēn yú shí zhōng tóng shí shè jù zhǒng zǐ hé gù shuō
诸分。于识中同时摄聚种子。何故说

shí suí cì dì shuō fó yán bǐ qiū wèi lái cì dì shēng
时随次第说。佛言比丘。未来次第生

zhuǎn gù bǐ qiū bái fó dà dé hé gù shuō míng sè
转故。比丘白佛。大德。何故说名色

liù rù chù shòu děng wéi chán mó yì fān wéi shēng wèi
六入触受等为禅磨。(义翻为生)谓

yī bào wèi sǐ yǐ qián zǒng míng fēi chū shòu shēng fó yán
一报未死已前总名。非初受生。佛言

bǐ qiū gòng yīn shòu yòng yī zhǐ jí gòng yīn shòu yòng gù
比丘。共因受用依止。及共因受用故。

bǐ qiū bái fó dà dé ruò wéi míng shēng wú
比丘白佛。大德。若惟名生无

sè dāng yǒu hé guò fó yán bǐ qiū ruò míng bú zhù
色。当有何过。佛言比丘。若名不住

sè zhōng zhě chán mó xù zhuǎn zé bù xiāng yīng
色中者。禅磨续转则不相应。

bī qiū bái fó dà dé ruò wéi sè shēng wú
比丘白佛。大德。若惟色生无

míng dāng yǒu hé guò fó yán bī qiū sè ruò bù yǔ
名。当有何过。佛言比丘。色若不与

míng hé bú bèi shè chí zé dāng huài shī bù dé zēng
名合。不被摄持。则当坏失不得增

zhǎng
长。

bī qiū bái fó dà dé ruò wéi shí yuán liù rù
比丘白佛。大德。若惟识缘六入。

dāng yǒu hé guò fó yán bī qiū yú qí shǐ shí wèi mǎn
当有何过。佛言比丘。于其始时未满足

liù rù wéi yǒu shēn gēn jí yǐ yì gēn qí suǒ zhuǎn shēng
六入。惟有身根及以意根。其所转生

wèi kě dé yǒu cǐ liǎng gēn tǐ qí wéi míng sè zài yú
未可得有。此两根体。其惟名色在于

chū shí yǐ wéi cì dì yǔ bǐ liù rù mǎn zú wéi yuán
初时。以为次第。与彼六入满足为缘。

shì gù shuō yán míng sè yuán liù rù
是故说言名色缘六入。

bī qiū bái fó dà dé ruò wéi liù rù mǎn zú
比丘白佛。大德。若惟六入满足

zé shì chán mó jiū jìng hé gù fù shuō chù jí shòu yě
则是禅磨究竟。何故复说触及受也。

fó yán bī qiū cǐ liù rù chán mó jiū jìng zhě shì shòu
佛言比丘。此六入禅磨究竟者。是受

yòng yī zhǐ jiū jìng ér wèi shòu yòng bì shòu yòng jiū jìng
用依止究竟而未受用。必受用究竟

zhě nǎi shì gòng yīn lǐng shòu shì gù shòu yòng yī zhǐ jiū
者。乃是共因领受。是故受用依止究

jìng jí shòu yòng jiū jìng dé míng chán mó jiū jìng yīng zhī
竟。及受用究竟。得名禅磨究竟应知。

bī qiū bái fó dà dé cǐ yǐ wú míng yuán kě
比丘白佛。大德。此以无明缘渴。

yì shuō shòu yuán ruò wéi wú míng yuán kě bù yǐ shòu yuán
亦说受缘。若惟无明缘渴不以受缘。

dāng yǒu hé guò fó yán bī qiū sān zhǒng kě sān zhǒng
当有何过。佛言比丘。三种渴三种

yǒu yī shí zhuǎnshēng gù rán yǐ shòu yuán kě gù xiāng
有。一时转生。故然以受缘渴故。相

dài wéi lì zé bù zhuǎnshēng shì gù bù wéi wú míng yuán
待为力则不转生。是故不惟无明缘

kě bī qiū bái fó dà dé ruò wéi shòu yuán yú kě
渴。比丘白佛。大德。若惟受缘于渴。

dāng yǒu hé guò fó yán bī qiū yī qiè zhū kě jiē yǐ
当有何过。佛言比丘。一切诸渴皆以

shòu wéi yuán rán fù yǒu shòu fēi shì kě yuán nǎi yǔ zhū
受为缘。然复有受非是渴缘。乃与诸

kě ér zuò miè yuán shì gù bù wéi shòu yuán yú kě
渴而作灭缘。是故不惟受缘于渴。

bǐ qiū bái fó dà dé ruò wéi kě yuán yú yǒu
比丘白佛。大德。若惟渴缘于有。

bù yǐ qǔ yuán dāng yǒu hé guò fó yán bǐ qiū kě
不以取缘。当有何过。佛言比丘。渴

míng wéi qiú yú bǐ è qù bì wú qiú zhě rán zuò fēi
名为求。于彼恶趣必无求者。然作非

fú zhī xíng suī qiú shàn qù héng yǔ xiāng wéi guǒ zhuǎnshēng
福之行。虽求善趣恒与相违。果转生

shí fēi kě wéi yuán zì yǐ qǔ yuán lìng qí zhuǎnshēng bǐ
时非渴为缘。自以取缘令其转生。比

qiū suǒ yún wú yǒu kě zhě míng wú yǒu qiú cǐ wú
丘所云。无有渴者。名无有求。此无

yǒu qiú suī shì xiāng wéi rán zuò fú bú dòng xíng guǒ yì
有求。虽是相违。然作福不动行果亦

zhuǎnshēng bǐ qiū yǐ cǐ yīn yuán bù wéi kě yuán yú
转生。比丘。以此因缘不惟渴缘于

yǒu
有。

bǐ qiū bái fó dà dé ruò qǔ yuán yǒu yǒu yuán
比丘白佛。大德。若取缘有有缘

shēng zhě hé gù bù shuō bǐ qǔ jí yǒu yǐ wéi jí dì
生者。何故不说彼取及有以为集谛。

fó yán bǐ qiū yǐ kě néng zuò sì zhǒng yè gù yī zhě
佛言比丘。以渴能作四种业故。一者

yú zì shēn jìng jiè shòu zhōng zuò tān měi fù yè èr zhě
于自身境界受中。作贪美缚业。二者

yú kě qǔ zhōng zuò děng qǐ yè sān zhě yú xíng yǒu zhōng
于渴取中作等起业。三者于行有中
zuò qiān yīn yè sì zhě yú sǐ yǐ hòu zuò xiāng xù fù
作牵引业。四者于死已后作相续缚
yè shì gù wéi shuō kě wéi jí dì
业。是故惟说渴为集谛。

bī qiū bái fó dà dé yǒu shēng yǒu lǎo yǒu
比丘白佛。大德。有生有老有
sǐ hé gù míng sè liù rù chù shòu děng chán mó zhī xiàng
死。何故名色六入触受等禅磨之相。
nǎi jiē xiǎn wéi lǎo sǐ zhī míng fó yán bī qiū bǐ suǒ
乃皆显为老死之名。佛言比丘。彼所
yǒu chū shēng xiàng zhě yǐ sān kǔ shùn fù shì xiàn gù
有出生相者。以三苦顺缚示现故。

bī qiū bái fó dà dé shēng yǐ hé kǔ shì
比丘白佛。大德。生以何苦示
xiàn fó yán bī qiū xíng kǔ shì xiàn
现。佛言比丘。行苦示现。

bī qiū bái fó dà dé lǎo yǐ hé kǔ shì xiàn
比丘白佛。大德。老以何苦示现。
fó yán bī qiū huài kǔ shì xiàn
佛言比丘。坏苦示现。

bī qiū bái fó dà dé sǐ yǐ hé kǔ shì xiàn
比丘白佛。大德。死以何苦示现。
fó yán bī qiū kǔ kǔ shì xiàn
佛言比丘。苦苦示现。

bǐ qiū bái fó dà dé suǒ yǒu sì zhǒng chū shēng
比丘白佛。大德。所有四种出生
zhī xiàng yǔ shēng lǎo sǐ yǒu hé chā bié fó yán bǐ
之相。与生老死有何差别。佛言比
qiū bǐ sì zhǒng chū shēng zhī xiàng suí cì dì shēng ruò
丘。彼四种出生之相。随次第生。若
shēng suí xiāng sì shēng bǐ chū shēng zhōng shēng xiàng rú shì yīng
生随相似生。彼出生中生相如是应
zhī
知。

bǐ qiū bái fó dà dé chū shēng zhī xiàng cì dì
比丘白佛。大德。出生之相次第
ér shēng dāng hé suǒ sì fó yán bǐ qiū bǐ chū xià
而生。当何所似。佛言比丘。彼初下
zhǒng jí dāng yǒu shēng bǐ cì dì zēng zhǎng shēng bǐ cì dì
种即当有生。彼次第增长生。彼次第
chū tāi shēng bǐ cì dì zēng zhǎng shēng bǐ zēng zhǎng yǐ néng
出胎生。彼次第增长生。彼增长已能
dé shòu yòng shì sù shēng cǐ cì dì shēng fù shuí suǒ shēng
得受用世俗生。此次第生复谁所生。
zhòng jiè rù shēng ér wú yǒu wǒ hé yǐ gù wǔ zhòng děng
众界入生而无有我。何以故。五众等
zēng zhǎng qiān liú yǐ wú cháng gù jí mìng gēn lì xiàn liàng
增长迁流。以无常故。及命根力限量
shí zhù yì wéi wú cháng suǒ shēng gù bǐ qiū bǐ sì
时住。亦为无常所生故。比丘。彼四

zhǒng chū shēng zhī xiàng   shí fēn pò huài jí zuò wǔ zhǒngshuāi
种出生之相。时分破坏即作五种衰
è   shuō míng wéi lǎo   bī qiū bái fó   dà dé hé
恶。说名为老。比丘白佛。大德。何
zhě shì wǔ zhǒngshuāi è   fó yán bī qiū   yī zhě fā shuāi
者是五种衰恶。佛言比丘。一者发衰
è   fā huài lí sè gù   èr zhě yī shuāi è   yī wèi
恶。发坏离色故。二者依衰恶(依谓
shēn yě   ròu chù sè lì shuāi è gù   sān zhě yè shuāi
身也)。肉处色力衰恶故。三者业衰
è   yǔ shí shàng qì chuǎn xī gù   zhù shí qū rú niú jǐ
恶。语时上气喘息故。住时曲如牛脊
qū gù   zuò shí xiàng qián zhòng shēn gù   xíng shí àn zhàng
曲故。坐时向前重身故。行时按杖
gù   yì zhì xì fù jí niàn ruò shǎo gù   sì zhě shòu yòng
故。意智系缚及念弱少故。四者受用
shuāi è   yú xiàn zài zhòng jù zhōng shòu yòng xià liè gù   yú
衰恶。于现在众具中受用下劣故。于
zhū yóu xì suǒ kě xǐ zhōng   jiē bù shòu yòng gù   yú sè
诸游戏所可喜中。皆不受用故。于色
gēn zì jìng   zhōng   bù sù jí xíng jí bù xíng gù   wǔ
根自境界中。不速疾行及不行故。五
zhě mìng gēn shuāi è   shòu jìn sǐ jìn   jí shǎo yuán sǐ bù
者命根衰恶。寿尽死近。及少缘死不
kān rěn gù   bī qiū   yú bǐ sì zhǒng chū shēng xiāng zhōng
堪忍故。比丘。于彼四种出生相中。

yì yǒu liù zhǒng sǐ chà bié yīng zhī yī zhě jìn jìng sǐ
亦有六种死差别。应知一者尽竟死。

èr zhě bú jìn jìng sǐ sān zhě zì xiāng sǐ sì zhě bú
二者不尽竟死。三者自相死。四者不

jìn jìng sǐ fēn wǔ zhě jìn jìng sǐ fēn liù zhě fēi shí
尽竟死分。五者尽竟死分。六者非时

shí sǐ bǐ qiū yú zhōng zì xiāng sǐ zhě shí yú shēn
时死。比丘。于中自相死者。识于身

zhōng yí chū bié fēn jí sè gēn miè méi rú shì yīng
中移出别分。及色根灭没。如是应

zhī bǐ qiū míng sè děng chū shēng zhī xiāng yǔ shēng lǎo sǐ
知。比丘。名色等出生之相与生老死

yǒu cǐ chà bié
有此差别。

bǐ qiū bái fó dà dé sān zhǒng kě ài jiē
比丘白佛。大德。三种渴爱。皆

shuō yuán shēng yǔ shēng zuò yīn hé gù wéi shuō yù jiè shēng
说缘生与生作因。何故惟说欲界生。

fó yán bǐ qiū yǐ yù jiè shēng cū gù bù kě zàn tàn
佛言比丘。以欲界生粗故。不可赞叹

yì bù kě jiāo zhī yǐ huí hái fēi jiě tuō fǎ tǐ gù
亦不可教知。以回还非解脱法体故。

bǐ qiū bái fó dà dé ruò cǐ shè jù yuán shēng jí yǐ
比丘白佛。大德。若此摄聚缘生及以

zhuǎn chū shuō shí èr fēn yú zhōng jǐ shì néng shè jù
转出。说十二分。于中凡是能摄聚

fēn jǐ shì suǒ shè jù fēn jǐ shì néngzhuǎn chū fēn
分。几是所摄聚分。几是能转出分。

jǐ shì suǒ zhuǎn chū fēn fó yán bǐ qiū wú míng yǔ xíng
几是所转出分。佛言比丘。无明与行

jí yī fēn shí shì néng shè jù fēn bǐ yī fēn shí jí
及一分识。是能摄聚分。彼一分识及

míng sè liù rù chù shòu shì suǒ shè jù fēn bǐ qiū
名色六入触受。是所摄聚分。比丘。

bǐ yī fēn shòu jí kě ài qǔ yǒu shì néngzhuǎn chū fēn
彼一分受及渴爱取有。是能转出分。

shēng lǎo sǐ shì suǒ zhuǎn chū fēn jí bǐ yī fēn míng sè
生老死是所转出分。及彼一分名色

liù rù chù shòu yì shì suǒ zhuǎn chū fēn yīng zhī
六入触受。亦是所转出分应知。

bǐ qiū bái fó dà dé cǐ néng shè jù fēn jí
比丘白佛。大德。此能摄聚分及

cǐ néngzhuǎn chū fēn wéi yī shí shēng kě jiàn wéi dāng cì
此能转出分。为一时生可见。为当次

dì fó yán bǐ qiū yī shí shēng cì dì shuō
第。佛言比丘。一时生次第说。

bǐ qiū bái fó dà dé néng shè jù fēn néng
比丘白佛。大德。能摄聚分。能

zhuǎn chū fēn jì yī shí shēng hé gù chū shuō néng shè jù
转出分。既一时生。何故初说能摄聚

fēn hòu shuō néngzhuǎn chū fēn fó yán bǐ qiū yóu
分。后说能转出分。佛言。比丘。由

suǒ shè jù yǒu gèng zhuǎn chū shì gù wú bù yóu suǒ shè
所摄聚有更转出。是故无不由所摄
jù
聚。

bǐ qiū bái fó dà dé wú míng yuán bú zhèng
比丘白佛。大德。无明缘不正
sī hé gù shuō yǔ wú míng zuò yuán fó yán bǐ qiū
思。何故说与无明作缘。佛言。比丘。
yǐ qí wú míng yóu bú zhèng sī qiān yǐ yǔ xíng zuò yuán
以其无明由不正思牵已与行作缘。

cóng wú míng shēng chù shòu jí yǔ kě ài zuò yuán
从无明生触。受及与渴爱作缘。

bǐ qiū bái fó dà dé jǐ xiāng lüè shuō yuán shēng
比丘白佛。大德。几相略说缘生
kě zhī fó yán bǐ qiū lüè shuō sān xiāng yuán shēng kě
可知。佛言。比丘。略说三相缘生可
zhī yī zhě bú dòng yuán shēng xiāng ní lí hè fān wéi bú
知。一者不动缘生相(泥梨贺翻为不
dòng ér shì kōng yì yǐ kōng gù wú suǒ dòng zuò èr zhě
动而是空义以空故无所动作)。二者
wú cháng yuán shēng xiāng sān zhě kān néng yuán shēng xiāng
无常缘生相。三者堪能缘生相。

bǐ qiū bái fó dà dé yǒu sì zhǒng yuán shì
比丘白佛。大德。有四种缘。世
zūn suǒ shuō wèi yīn yuán wú jiàn yuán jiù míng cì dì
尊所说。谓因缘。无间缘(旧名次第

yuán pān yuán zēng shàng yuán yì míng shēng yuán dà
缘)。攀缘。增上缘(亦名生缘)。大

dé yú zhōng yǐ hé děng yuán wú míng yǔ xíng zuò yuán
德。于中以何等缘。无明与行作缘。

nǎi zhì yǐ hé děng yuán shēng yǔ lǎo sǐ zuò yuán fó
乃至以何等缘。生与老死作缘。佛

yán bī qiū zhū xíng zhuǎn shēng tóng xiàng gù wǒ shuō sì
言。比丘。诸行转生同相故。我说四

zhōng yuán yú cǐ yì zhōng wéi zēng shàng yuán wǒ yì shuō wéi
种缘。于此义中惟增上缘。我意说为

wú míng yuán xíng nǎi zhì shēng yuán lǎo sǐ bǐ zēng shàng yuán
无明缘行乃至生缘老死。彼增上缘。

fù yǒu bù xiāng zhe jí xiāng zhe bī qiū bái fó dà
复有不相着及相着。比丘白佛。大

dé hé zhě shì bù xiāng zhe zēng shàng yuán hé zhě shì xiāng
德。何者是不相着增上缘。何者是相

zhe zēng shàng yuán fó yán bī qiū wèi shēng bú zhèng sī
着增上缘。佛言。比丘。未生不正思

zhōng wú míng shùn mián yǔ zhū xíng bù xiāng zhe ér zuò yuán
中无明顺眠。与诸行不相着而作缘。

ruò shēng yǐ jí xiāng zhe bī qiū qí bú zhèng sī yǔ xíng
若生已即相着。比丘。其不正思与行

hé hé yú liù shí shēn hé hé gòng shēng shēng ér wèi
和合。于六识身和合共生。生而未

miè yǔ shí bù xiāng zhe ér zuò yuán ruò shēng miè yǐ jí
灭。与识不相着而作缘。若生灭已即

xiàng zhe   bǐ qiū   suǒ yǒu wèi dào sǐ shí zhī shí   yǔ
相着。比丘。所有未到死时之识。与
míng sè bù xiàng zhe ér zuò yuán   shí yǔ míng sè xiàng zhù
名色不相着而作缘(识与名色相著
zuò yuán fàn běn yì wú cǐ jù)   rú shí yú míng sè rú
作缘梵本亦无此句)。如识于名色如
shì   shè jù míng sè   yú zhuǎn chū míng sè yì rú shì
是。摄聚名色。于转出名色亦如是。
rú míng sè yú míng sè   rú shì liù rù yú liù rù chù yú
如名色于名色。如是六入于六入触于
chù   shòu yú shòu yì rú shì   rú wú míng yú xíng   rú
触。受于受亦如是。如无明于行。如
shì wú míng yú kě ài   kě ài yú qǔ   qǔ yú yǒu
是无明于渴爱。渴爱于取。取于有。
yì rú shì   rú shí yú míng sè   míng sè děng yú míng sè
亦如是。如识于名色。名色等于名色
děng   rú shì yǒu yú shēng yì rú shì   yòu bǐ qiū   shēng
等。如是有于生亦如是。又比丘。生
zhōng tāi zàng tóng zǐ shào nián shí   yǔ lǎo sǐ bù xiàng zhe
中胎藏童子少年时。与老死不相着
ér zuò yuán   ruò dào gēn shú shòu jìn shí   zhōngxiàng zhù zuò
而作缘。若到根熟寿尽时。中相著作
yuán yīng zhī
缘应知。

bǐ qiū bái fó   dà dé   ruò shì zūn céng yú gòng
比丘白佛。大德。若世尊曾于共

yīn gòng yuán gòng yóu fǎ mén zhī zhōng yīn kě ài gù shuō
因共缘共由法门之中。因渴爱故说

yè yú zhōng shì hé mì yì fó yán bī qiū yǒu
业。于中是何密意。佛言。比丘。有

zhī suǒ shè yè zhě yīn kě ài gù shuō cǐ shì mì yì
之所摄业者。因渴爱故说。此是密意。

bī qiū bái fó dà dé yīn yǐ hé yì kě jiàn
比丘白佛。大德。因以何义可见

yuán yǐ hé yì kě jiàn yóu yǐ hé yì kě jiàn fó yán
缘以何义可见。由以何义可见。佛言。

bī qiū ān zhì hòu shēng chù zhǒng zǐ gù yīn yì kě
比丘。安置后生处种子故。因义可

jiàn jué dìng zhù chí bǐ shēng zhuǎn chū gù yuán yì kě
见。决定住持彼生转出故。缘义可

jiàn sǐ yǐ chū xiàng shēng chù yǔ shēng gù yóu yì kě
见。死已出向生处与生故。由义可

jiàn
见。

bī qiū bái fó dà dé yuán shēng zhě shì hé
比丘白佛。大德。缘生者。是何

jù yì fó yán bī qiū gè zì yǒu yuán tóng jù xiāng
句义。佛言。比丘。各自有缘同聚相

xù gù cǐ zhū fēn shēng
续故此诸分生。

fó shuō yuán shēng chū shèng fēn fǎ běn jīng
佛说缘生初胜分法本经

juàn xià
卷下

suí tiān zhū sān zàng fǎ shī tà mó jí duō yì
隋天竺三藏法师达磨笈多译

bǐ qiū bái fó dà dé wéi cǐ chū shēng xiāng xù
比丘白佛。大德。惟此出生相续

yuán shēng wéi gèng bié yǒu yuán shēng fó yán bǐ qiū
缘生。为更别有缘生。佛言。比丘。

wǒ shuō bā mén yuán shēng yī wèi shòu yòng shì sù zhě rú
我说八门缘生。一谓受用世俗者。如

yǎn yuán sè shēng yǎn shí sān hé yǒu chù chù yuán shòu rú
眼缘色生眼识。三和有触触缘受如

shì děng èr wèi shuō zhù chí zhě yuán shēng rú sì shí zuò
是等。二谓说助持者。缘生如四食作

yuán gēn dà dé zhù dāng yǒu zēng yì sān wèi shuō zhù chí
缘。根大得住当有增益。三谓说助持

yīn zhě yuán shēng rú zhū gǔ zhōng zhǒng zǐ tián shuǐ yuán gù
因者。缘生如诸谷中种子。田水缘故

biàn yǒu yá děng sì wèi shuō chū shēng xù xì zhě yuán shēng
便有牙等四谓说出生续系者。缘生

rú néng shè jù fēn jí néng zhuǎn chū fēn yú chū shēng shè
如能摄聚分及能转出分。于出生摄

jù jí suǒ zhuǎn chū wǔ wèi shuō yú chū shēng suǒ xù xì
聚及所转出。五谓说于出生所续系

yuánshēng rú shì jiè ruò yīn ruò yuánzhuǎnchéngzhuǎnhuài kě
缘生。如世界若因若缘转成转坏可
zhī liù wèi shuō chū shēng rù zhě yuánshēng rú bú shàn jí
知。六谓说出生入者。缘生如不善及
shàn yǒu lòu yè gù sān è qù jí tiān rén qù děng chā
善有漏业故。三恶趣及天人趣等。差
bié kě zhī qī wèi shuō qīng jìng zhě yuánshēng rú yǐ tā
别可知。七谓说清净者。缘生如以他
yīn jí zì zhèng sī wéi yīn zhèngjiànshēng gù wú míng miè
音及自正思为因。正见生故无明灭。
wú míng miè gù xíng miè rú shì nǎi zhì shēng miè gù lǎo
无明灭故行灭。如是乃至生灭故老
sǐ miè
死灭。

bī qiū bái fó dà dé rú cì dì wú míng yuán
比丘白佛。大德。如次第无明缘
děng xíng děng shēng yì hái cì dì rú shì miè bú fó
等行等生。亦还次第如是灭不。佛
yán bī qiū bù yě
言。比丘不也。

bī qiū bái fó dà dé bǐ hé gù cì dì shuō
比丘白佛。大德。彼何故次第说
miè fó yán bī qiū qián fēn wú shēngnéng gù hòu
灭。佛言。比丘。前分无生能故。后
fēn zé wú shēng fǎ shì xiàn bī qiū wú yǒu bù shēng zhī
分则无生法示现。比丘。无有不生之

xiàng jí yǒu miè zhuǎn bā wèi shuō zì zài zhě yuánshēng
相。即有灭转。八谓说自在者。缘生
rú bǐ qiū shàn zhì sī wéi xiū dìng xiū zuò yuán ruò yù rú
如比丘善治思惟修定修作缘。若欲如
shì suí suǒ xìn jiě jí rú shì yǒu bǐ wú bié yì bǐ
是随所信解。即如是有彼无别异。比
qiū cǐ shì wǒ shuō bā mén yuánshēng
丘。此是我说八门缘生。

bǐ qiū bái fó dà dé ruò shì zūn céng shuō
比丘白佛。大德。若世尊曾说。

yīn yè gù shòu shēng yīn kě ài gù zhuǎn chū yǒu hé mì
因业故受生因渴爱故转出。有何密
yì zuò rú shì shuō fó yán bǐ qiū yǐ wú míng yuán
意作如是说。佛言。比丘。以无明缘
gù zhǒngzhǒng fú fēi fú bú dòng xíng wǎng xī yǒu zhōng yǐ
故。种种福非福不动行。往昔有中已
zuò yǐ jí zhǒngzhǒng shēn shòu shēngzhǒng zǐ jù ér shè zhī
作已集。种种身受生种子聚而摄之。
yú zhōng kě ài yóu wèi chú miè yǐ kě ài gù hái yú
于中渴爱犹未除灭。以渴爱故。还于
yǒu zhōng bǐ shēn zhuǎn chū bǐ xíng yǒu néng fēi wú kě ài
有中彼身转出。彼行有能非无渴爱。
shì gù shuō míng yīn yè gù shòu shēng yīn kě ài gù zhuǎn
是故说名因业故受生。因渴爱故转
chū
出。

bǐ qiū bái fó dà dé ruò yīn kě ài gù zhuǎn
比丘白佛。大德。若因渴爱故转
chū bǐ hé gù qǔ yuán yǒu fēi kě ài yuán fó yán
出。彼何故取缘有。非渴爱缘。佛言。
bǐ qiū cǐ yǒu kě ài rú qí wú qǔ bù néng yuán fēi
比丘。此有渴爱如其无取。不能缘非
fú xíng yú è qù zhōng chū shēng jí wú yǒu kě ài rú
福行于恶趣中出生。及无有渴爱如
qí wú qǔ bù néng yuán fú bú dòng xíng yú fēi dìng dì shēn
其无取。不能缘福不动行于非定地身
jí dìng dì shēn èr zhǒng shàn qù zhōng chū shēng shì gù fēi
及定地身二种善趣中出生。是故非
wéi kě ài yuán yǒu qǔ yì yuán yǒu
惟渴爱缘有。取亦缘有。

bǐ qiū bái fó dà dé ruò shì zūn céng yú dà
比丘白佛。大德。若世尊曾于大
yóu fǎ mén zhōng shuō yún ā nán tuó bǐ zhū zhòngshēng yú
由法门中说云。阿难陀。彼诸众生于
zhōngzhòngshēngzhǒng lèi huò wú yǒu shēng rán yì yǒu shēng
中众生种类。或无有生然亦有生。
ruò qí yī qiè zhū zhǒng jiē wú shēngyuán lǎo sǐ yì shì
若其一切诸种。皆无生缘老死。亦是
kě zhī shì zūn yǒu hé mì yì zuò rú shì shuō fó
可知。世尊。有何密意作如是说。佛
yán bǐ qiū mì yì suǒ shuō shè jù zhī shēng jí zhuǎn
言。比丘。密意所说。摄聚之生及转

chū zhī shēng yú lǎo sǐ zēngshàngyuán bù xiàng zhe jí xiàng
出之生。于老死增上缘。不相着及相
zhe cǐ shì mì yì
着。此是密意。

bǐ qiū bái fó dà dé shì zūn yǐ shuō yuánshēng
比丘白佛。大德。世尊已说缘生
jù yì wèi shuō yuánshēng yì bǐ yún hé kě jiàn fó
句义。未说缘生义。彼云何可见。佛
yán bǐ qiū lüè shuō yǒu shí yī zhǒng yuánshēng yì kě
言。比丘。略说有十一种缘生义可
jiàn suǒ wèi wú zuò zhě yì shì yuánshēng yì gòng yīn zhě
见。所谓无作者义是缘生义。共因者
yì wú zhòngshēng yì tā shēng yì bú dòng yì wú
义。无众生义。他生义。不动义。无
cháng yì niàn niàn kōng yì yīn guǒ xiāng xù bú duàn yì
常义。念念空义。因果相续不断义。
zhǒngzhǒng yīn guǒ yì xiāng sì yīn guǒ yì jué dìng yīn guǒ
种种因果义。相似因果义。决定因果
yì shì yuánshēng yì rú shì kě jiàn
义。是缘生义。如是可见。

bǐ qiū bái fó dà dé ruò shì zūn céng shuō shèn
比丘白佛。大德。若世尊曾说甚
shēn jí cǐ yuánshēng shì yě rán cǐ yuánshēng shèn shēn yún
深即此缘生是也。然此缘生甚深云
hé kě jiàn fó yán bǐ qiū rú shì yǐ shí yī zhǒng
何可见。佛言。比丘。如是以十一种

yì gù wǔ zhǒng shèn shēn kě jiàn suǒ wèi yīn shèn shēn
义故。五种甚深可见。所谓因甚深。

xiàng shèn shēn shēng shèn shēn zhuǎn zhù shèn shēn fā zhuǎn shèn
相甚深。生甚深。转住甚深。发转甚

shēn bǐ qiū fù yǒu wǔ zhǒng yuán shēng shèn shēn kě jiàn
深。比丘。复有五种缘生甚深可见。

suǒ wèi xiàng shèn shēn shè zhǒng shèn shēn yīn shèn shēn guǒ
所谓相甚深。摄种甚深。因甚深。果

shèn shēn zhuǎn chū yīn guǒ chā bié duì zhì shèn shēn bǐ
甚深。转出因果差别对治甚深。比

qiū fù yǒu wǔ zhǒng yuán shēng shèn shēn kě jiàn suǒ wèi shè
丘。复有五种缘生甚深可见。所谓摄

shèn shēn shùn shèn shēn nì shèn shēn qǔ shèn shēn jìng
甚深。顺甚深。逆甚深。取甚深。境

jiè shèn shēn bǐ qiū cǐ shì wú míng děng qǐ shū shèng
界甚深。比丘。此是无明等起殊胜。

bǐ qiū bái fó dà dé hé zhě shì wú míng zhuǎn
比丘白佛。大德。何者是无明转

zhù shū shèng fó yán bǐ qiū lüè shuō wú míng yǒu sì
住殊胜。佛言。比丘。略说无明有四

zhǒng zhuǎn zhù suǒ wèi shùn mián zhuǎn zhù jiù míng shǐ qǐ
种转住。所谓顺眠转住(旧名使)。起

chù zhuǎn wǎng jiù míng fù yì míng shàng xīn xiāng yīng zhuǎn
处转往(旧名缚亦名上心)。相应转

zhù dú bú gòng zhuǎn zhù
住。独不共转住。

bǐ qiū bái fó dà dé shuí suǒ zhuǎn zhù wú míng
比丘白佛。大德。谁所转住无明

zuò yuán fó yán bǐ qiū cǐ wài fán fū yǐ bú zhèng
作缘。佛言。比丘。此外凡夫以不正

sī qiān yīn sì zhǒng wú míng yǔ fú fēi fú bú dòng xíng
思。牵引四种无明与福非福不动行

zuò yuán bǐ qiū cǐ wài fán fū ruò yǔ fú bú dòng
作缘。比丘。此外凡夫。若与福不动

xiāng yīng shàn yè zhī xīn yóu shì bú zhèng sī zhī jīn qì
相应善业之心。犹是不正思之津气。

bǐ qiū cǐ nèi fǎ fàng yì fán fū qiě zhì bú gòng wú
比丘。此内法放逸凡夫。且置不共无

míng bǐ yú wú míng fàng yì qiān yīn yǔ xíng zuò yuán bǐ
明。彼余无明放逸牵引与行作缘。比

qiū cǐ nèi fǎ bú fàng yì fán fū xué zhě jí shèng xué
丘。此内法不放逸凡夫学者及圣学

zhě wàng niàn qiān yīn sān zhǒng wú míng yǔ fēi fú zuò
者。妄念牵引三种无明。与非福作

yuán rán bǐ fēi fú bù néng zuò è qù yǒu shì gù bǐ
缘。然彼非福不能作恶趣有。是故彼

fēi fú bú shì wú míng yuán xíng wǒ céng shuō bú gòng wú
非福不是无明缘行。我曾说不共无

míng cǐ nèi fǎ bú fàng yì fán fū xué zhě wèi duàn ér
明。此内法不放逸凡夫学者未断。而

shèng xué zhě yǐ duàn bǐ bú fàng yì fán fū ruò fā shēng
圣学者已断。彼不放逸凡夫。若发生

fú bú dòng xíng yú zhèng fǎ zhōng fā shēngzhèng sī xiāngyīng
福不动行。于正法中发生正思相应

xīn shí jiě tuō yīn jí jiě tuō xiàng jiē yì fā shēng bǐ
心。时解脱因及解脱向皆亦发生。彼

zēngshàng gù èr shàn qù shēng zé dāngzhuǎn chū ér wèi
增上故。二善趣生。则当转出。而未

duàn sì zhǒng wú míng zēngshàng gù bǐ qiū rán shèng xué zhě
断四种无明增上故。比丘。然圣学者

yóu duàn bú gòng wú míng bú zuò xīn yè suǒ yǒu gù yè
由断不共无明。不作新业。所有故业

yóu shùn mián lì ruò wèi chú duàn bǐ pín chù jǐ yì kě
由顺眠力。若未除断。彼频触已亦可

jìn biān rú shì bǐ wú míng yuán xíng shēngshēng jiàn jiǎn bú
尽边。如是彼无明缘行生生渐减不

fù zēngzhǎng yǐ cǐ yīn yuán gù yīng zhī cǐ nèi fǎ xué
复增长。以此因缘故。应知此内法学

zhě bú zuò wú míng yuán xíng bǐ qiū wéi cǐ wài fán
者。不作无明缘行。比丘。为此外凡

fū gù fā qǐ wǒ shuō suí shùn mǎn zú rǎn wū yuánshēng
夫故。发起我说随顺满足。染污缘生

fēi wéi cǐ nèi fǎ zhě yě bǐ qiū cǐ shì wú míngzhuǎn
非为此内法者也。比丘。此是无明转

zhù shū shèng bǐ qiū bái fó dà dé hé zhě shì wú
住殊胜。比丘白佛。大德。何者是无

míng diān dǎo shū shèng fó yán bǐ qiū cǐ sì zhǒng wú
明颠倒殊胜。佛言。比丘。此四种无

míng yú dì zhōng wú ér zēng yǒu jí yǒu ér bàng wú èr
明。于谛中无而增有及有而谤无二

zhǒngdiān dǎo
种颠倒。

bǐ qiū bái fó dà dé yún hé wú ér zēng yǒu
比丘白佛。大德。云何无而增有

jí yǒu ér bàng wú èr zhǒngdiān dǎo fó yán bǐ qiū
及有而谤无二种颠倒。佛言。比丘。

yǐ sì zhǒng yīn yuán gù suǒ wèi fēi fǎ jiàn fǎ fǎ jiàn
以四种因缘故。所谓非法见法。法见

fēi fǎ tiān qù jí jiě tuō zhōng fēi fāng biàn jiàn fāng
非法。天趣及解脱中。非方便见方

biàn shì wéi wú ér zēng yǒu diān dǎo yǐ xié jiàn gù jiē
便。是为无而增有颠倒。以邪见故皆

bàng yán wú shì wéi yǒu ér bàng wú diān dǎo bǐ qiū
谤言无。是为有而谤无颠倒。比丘。

cǐ shì wú míng diān dǎo shū shèng
此是无明颠倒殊胜。

bǐ qiū bái fó dà dé hé zhě shì wú míng xiàng
比丘白佛。大德。何者是无明相

mào shū shèng fó yán bǐ qiū bǐ yǒu èr zhǒng kě jiàn
貌殊胜。佛言。比丘。彼有二种可见。

yī zhě wēi xì zì xiāng chā bié èr zhě ài bù ài jí
一者微细自相差别。二者爱不爱及

jù èr diān dǎo jìng jiè tóng xiāng chā bié bǐ qiū rú shì
俱二颠倒境界同相差别。比丘。如是

suó yǒu qǐ chù wú míng wēi xì nán zhī jí nán jiàn gù
所有起处无明。微细难知及难见故。

hé kuàng fù shùn miǎn zhě suó yǒu xiāng yīng wú míng wēi xì
何况复顺眠者。所有相应无明。微细

nán zhī jí nán jiàn gù hé kuàng fù bú gòng zhě zhū ài
难知及难见故。何况复不共者。诸爱

bu ài jí jù èr diān dǎo jìng jiè zhī zhōng fù zhēn shí
不爱及俱二颠倒境界之中。覆真实

xiàng jí jiàn diān dǎo xiàng tóng děng zhuǎn xíng qí yú fán
相。及见颠倒相。同等转行。其余烦

nǎo zé bù rú cǐ ruò yú shēn jiàn děng tóng xiàng fán nǎo
恼则不如此。若余身见等同相烦恼。

yì fù yǐ bǐ wú míng ér zuò yī zhǐ nǎi dé zhuǎn shēng
亦复以彼无明而作依止乃得转生。

bī qiū cǐ shì wú míng xiàng mào shū shèng
比丘。此是无明相貌殊胜。

bī qiū bái fó dà dé hé zhě shì wú míng zuò
比丘白佛。大德。何者是无明作

yè shū shèng fó yán bī qiū lüè shuō wú míng yǒu èr
业殊胜。佛言。比丘。略说无明有二

zhǒng yè yīng zhī yī zhě yī qiè zhū zhǒng fā zhuǎn yǔ zuò
种业应知。一者一切诸种发转。与作

yī zhǐ yè zhě wú míng èr zhě yī qiè zhū zhǒng bèi zhuǎn
依止业者无明。二者一切诸种背转。

yǔ zuò zhàng ài yè zhě wú míng
与作障碍业者无明。

bǐ qiū bái fó dà dé hé zhě shì yī qiè zhū
比丘白佛。大德。何者是一切诸

zhǒng fā zhuǎn fó yán bǐ qiū ruò chù zhuǎnshēng ruò zhuǎn
种发转。佛言。比丘。若处转生若转

shēng rú zhuǎnshēng shì wéi yī qiè zhū zhǒng fā zhuǎn bǐ
生如转生。是为一切诸种发转。比

qiū bái fó dà dé hé chù zhuǎnshēng fó yán bǐ
丘白佛。大德。何处转生。佛言。比

qiū liú zhuǎn dào zhōng yǐ zì wǒ fēn bié gù bǐ qiū bái
丘。流转道中以自我分别故。比丘白

fó dà dé hé fǎ zhuǎnshēng fó yán bǐ qiū
佛。大德。何法转生。佛言。比丘。

nèi wài zhū rù yǐ zì wǒ shè qǔ gù
内外诸入以自我摄取故。

bǐ qiū bái fó dà dé yún hé zhuǎnshēng fó
比丘白佛。大德。云何转生。佛

yán bǐ qiū yè zhī yǔ bào xiāng xù fā zhuǎn yǐ zì
言。比丘。业之与报相续发转。以自

wǒ fēn bié jí xié fēn bié gù
我分别及邪分别故。

bǐ qiū bái fó dà dé hé zhě shì yī qiè zhū
比丘白佛。大德。何者是一切诸

zhǒng bèi zhuǎn fó yán bǐ qiū lüè shuō sì zhǒng bèi zhuǎn
种背转。佛言。比丘。略说四种背转。

suǒ wèi yī zhě bèi zhuǎn yī zhǐ èr zhě bèi zhuǎn pān yuán
所谓一者背转依止。二者背转攀缘。

sān zhě bèi zhuǎn sī niàn sì zhě bèi zhuǎn guǒ chéng bǐ
三者背转思念。四者背转果成。比

qiū cǐ shì wú míng zuò yè shū shèng bǐ qiū bái fó
丘。此是无明作业殊胜。比丘白佛。

dà dé hé zhě shì wú míng è duì shū shèng fó yán
大德。何者是无明恶对殊胜。佛言。

bǐ qiū shèng fǎ è duì wú míng jí guǎng fǎ è duì wú
比丘。胜法恶对无明。及广法恶对无

míng cǐ èr yīng jiàn bǐ qiū bái fó dà dé yún
明。此二应见。比丘白佛。大德。云

hé shèng fǎ è duì wú míng fó yán bǐ qiū qí wǔ
何胜法恶对无明。佛言。比丘。其五

gēn zhōng yǐ cǐ shè qǔ yǐ cǐ hé hé suǒ wèi huì gēn
根中以此摄取以此和合。所谓慧根。

bǐ zhī è duì zé shì wú míng shì gù shuō míng shèng fǎ
彼之恶对则是无明。是故说名胜法

è duì bǐ qiū bái fó dà dé yún hé guǎng fǎ è
恶对。比丘白佛。大德。云何广法恶

duì wú míng fó yán bǐ qiū suǒ yǒu wén tǐ zhì sī
对无明。佛言。比丘。所有闻体智思

tǐ zhì xiū tǐ zhì bǐ zhī è duì zé shì wú míng shì
体智修体智。彼之恶对则是无明。是

gù shuō míng guǎng fǎ è duì
故说名广法恶对。

bǐ qiū bái fó dà dé ruò yán wú zhì shì wú
比丘白佛。大德。若言无智是无

míng zhě   bǐ qǐ wú yǒu shì wú míng yē   fó yán   bǐ
明者。彼岂无有是无明耶。佛言。比
qiū bù ěr   bǐ qiū bái fó   dà dé   ruò zhì wú yǒu
丘不尔。比丘白佛。大德。若智无有
shì wú míng zhě   dāng yǒu hé guò   fó yán   bǐ qiū
是无明者。当有何过。佛言。比丘。
ruò ěr wú míng zhī xiàng bù kě ān lì   hé yǐ gù   bǐ
若尔无明之相不可安立。何以故。比
qiū   wén tǐ zhì wú yǒu sī tǐ zhì   sī tǐ zhì wú yǒu
丘。闻体智无有思体智。思体智无有
xiū tǐ zhì   shì jiān xiū tǐ zhì wú yǒu chū shì xiū tǐ
修体智。世间修体智无有出世修体
zhì   chū shì xué zhì wú yǒu wú xué zhì   wú xué shēng wén
智。出世学智无有无学智。无学声闻
zhì wú yǒu rú lái zhì   bǐ rú shì zhě   bǐ yì shì yǒu
智无有如来智。彼如是者。彼亦是有
zhì   bǐ yì shì wú zhì   rú shì yǒu wú míng gù dé lì
智。彼亦是无智。如是有无明故得立
qí xiàng   yòu bǐ qiū   sān shàn gēn zhōng wǒ shuō wú chī
其相。又比丘。三善根中我说无痴。
bǐ zhōng chī wú ér yǒu wú chī   fēi yǐ chī wú shì qí
彼中痴无而有无痴。非以痴无是其
wú chī   jīn yì fēi yǐ míng wú shì qí wú míng   yòu xīn
无痴。今亦非以明无是其无明。又心
shù fǎ bù zhī zhēn shí gù míng wú míng   yì rú xīn shù fǎ
数法不知真实故名无明。亦如心数法

zhī zhēn shí gù míng zhì yòu bǐ qiū ruò dāng wú yǒu shì
知真实故名智。又比丘。若当无有是
wú míng zhě cǐ zhōng zhū shí yī zhǒng wú míng shū shèng cǐ
无明者。此中诸十一种无明殊胜。此
zé wú yǒu shì gù fēi míng wú yǒu shì qí wú míng bǐ
则无有。是故非明无有是其无明。比
qiū cǐ shì wú míng è duì shū shèng
丘。此是无明恶对殊胜。

bǐ qiū bái fó dà dé hé zhě shì wú míng shùn
比丘白佛。大德。何者是无明顺
fù shū shèng fó yán bǐ qiū nǎi zhì yǒu dǐng qù děng
缚殊胜。佛言。比丘。乃至有顶趣等
sān jiè zhòngshēng yú cǐ dì zhōng ruò wèi yǒu zhì bǐ wú
三界众生。于此谛中若未有智。彼无
kòng quē shùn mián héng fù yì yǐ bǐ gù wèi bǐ zhòngshēng
空缺顺眠恒缚。亦以彼故。谓彼众生
wéi jù zú fù ruò fù shàn qù è qù yīn guǒ fēn zhōng
为具足缚。若复善趣恶趣因果分中。
yì wèi yǒu zhì bǐ wēi xì zhě wú sè jiè zhòngshēng cì
亦未有智。彼微细者无色界众生。次
zhōng zhě sè jiè zēng shàng zhě yù jiè rán bǐ wēi xì cì
中者色界。增上者欲界。然彼微细次
zhōng zēng shàng dāng lái yǒu shēng fǎ ěr shùn fù yòu bǐ
中增上。当来有生法尔顺缚。又比
qiū ruò ā luó hàn jìn zhū lòu zhě yīng zhī zhī zhàng
丘。若阿罗汉尽诸漏者。应知之障。

bǐ yì shì wú míng shùn fù   rú cǐ wú míng yuǎn xíng shùn
彼亦是无明顺缚。如此无明远行顺
fù yì yīng kě jiàn   bǐ qiū   cǐ shì wú míng shùn fù
缚。亦应可见。比丘。此是无明顺缚
shū shèng
殊胜。

bǐ qiū bái fó   dà dé   hé zhě shì wú míng duì
比丘白佛。大德。何者是无明对
zhì shū shèng   fó yán   bǐ qiū   yǒu èr zhǒng zhì yǐ wéi
治殊胜。佛言。比丘。有二种智以为
wú míng duì zhì   yī zhě yīn tā yīn shēng huò yǒu bù yīn
无明对治。一者因他音声或有不因。
shì shǎo fēn fǎ jiè zhì   èr zhě yīn tā yīn shēng ér fēi
是少分法界智。二者因他音声而非
shǎo fēn   shì wú liàng fǎ jiè zhì
少分。是无量法界智。

bǐ qiū bái fó   dà dé   suǒ yǒu shǎo fēn fǎ jiè
比丘白佛。大德。所有少分法界
zhì   hé pān yuán hé zhǒngxiàng hé zuò yè   yún hé kě jiàn
智。何攀缘何种相何作业。云何可见。
fó yán   bǐ qiū   qí shǎo fēn fǎ jiè zhì sì niàn pān yuán
佛言。比丘。其少分法界智四念攀缘
shí liù zhǒngxiàng   yǔ wú míng gòng ér yú fán nǎo   yè shēng
十六种相。与无明共而于烦恼。业生
zhū rǎn zuò yuǎn lí yè   yīng rú shì jiàn
诸染作远离业。应如是见。

bī qiū bái fó dà dé shēng kǔ yún hé kě
比丘白佛。大德。生苦云何可

jiàn fó yán bī qiū nèi yīn kǔ yī zhǐ gù wài
见。佛言。比丘。内因苦依止故。外

yīn kǔ yī zhǐ gù jí bǐ èr kǔ yī zhǐ gù
因苦依止故。及彼二苦依止故。

bī qiū bái fó dà dé hé zhě shì nèi yīn kǔ
比丘白佛。大德。何者是内因苦。

fó yán bī qiū bìng kǔ lǎo kǔ sǐ kǔ
佛言。比丘。病苦老苦死苦。

bī qiū bái fó dà dé hé zhě shì wài yīn kǔ
比丘白佛。大德。何者是外因苦。

fó yán bī qiū bú ài hé hé kǔ ài bié lí kǔ
佛言。比丘。不爱和合苦。爱别离苦。

ruò yù qiú shí bù dé kǔ
若欲求时不得苦。

bī qiū bái fó dà dé hé zhě shì bī èr yī
比丘白佛。大德。何者是彼二依

zhǐ kǔ fó yán bī qiū lüè shuō wǔ shòu zhòng
止苦。佛言。比丘。略说五受众。

bī qiū bái fó dà dé hé zhě shì kě ài
比丘白佛。大德。何者是渴爱。

fó yán bī qiū ruò yú xiàn zài shēn zhōng ér yǒu tān
佛言。比丘。若于现在身中而有贪

ài
爱。

bī qiū bái fó dà dé hé zhě shì gèng yǒu kě
比丘白佛。大德。何者是更有渴
ài fó yán bī qiū ruò yú wèi lái shēn zhōng ér yǒu
爱。佛言。比丘。若于未来身中而有
yuàn qiú
愿求。

bī qiū bái fó dà dé hé zhě shì xǐ yù gòng
比丘白佛。大德。何者是喜欲共
xíng kě ài fó yán bī qiū ruò yú jǐ dé shè qǔ
行渴爱。佛言。比丘。若于已得摄取
shòu yòng xiàn zài jìng jiè zhī zhōng ér yǒu wèi zhe
受用现在境界之中而有味着。

bī qiū bái fó dà dé hé zhě shì chù chù xǐ
比丘白佛。大德。何者是处处喜
yù kě ài fó yán bī qiū ruò yú wèi dé jìng jiè
欲渴爱。佛言。比丘。若于未得境界
zhī zhōng zhǒngzhǒng zhuī qiú
之中。种种追求。

bī qiū bái fó dà dé cǐ zhī kě ài hé zhě
比丘白佛。大德。此之渴爱何者
shì wú yú duàn fó yán bī qiū jiàn dào yīng duàn
是无余断。佛言。比丘。见道应断。
fán nǎo duàn gù xià fēn shàng fēn jié duàn gù wèi lái kǔ
烦恼断故。下分上分结断故。未来苦
guǒ zhě kě ài duàn gù xiàn zài kǔ guǒ zhě kě ài duàn gù
果者渴爱断故。现在苦果者渴爱断故

duàn
断。

bī qiū bái fó dà dé hé zhě shì shě fó
比丘白佛。大德。何者是舍。佛

yán bī qiū ruò jiàn dào yīng duàn fán nǎo duàn gù duàn
言。比丘。若见道应断烦。恼断故断。

bī qiū bái fó dà dé hé zhě shì jiū jìng biān
比丘白佛。大德。何者是究竟边。

fó yán bī qiū ruò xiū dào yīng duàn fán nǎo duàn gù
佛言。比丘。若修道应断。烦恼断故

duàn
断。

bī qiū bái fó dà dé hé zhě shì jìn fó
比丘白佛。大德。何者是尽。佛

yán bī qiū ruò xià fēn jié duàn gù duàn
言。比丘。若下分结断故断。

bī qiū bái fó dà dé hé zhě shì lí fó
比丘白佛。大德。何者是离。佛

yán bī qiū ruò shàng fēn jié duàn gù duàn
言。比丘。若上分结断故断。

bī qiū bái fó dà dé hé zhě shì miè fó
比丘白佛。大德。何者是灭。佛

yán bī qiū ruò bì jìng duàn gù duàn
言。比丘。若毕竟断故断。

bī qiū bái fó dà dé hé zhě shì jì fó
比丘白佛。大德。何者是寂。佛

yán bī qiū ruò wèi lái kǔ guǒ zhě kě ài duàn gù duàn
言。比丘。若未来苦果者渴爱断故断。

bī qiū bái fó dà dé hé zhě shì méi fó
比丘白佛。大德。何者是没。佛

yán bī qiū ruò xiàn zài kǔ guǒ zhě kě ài duàn gù
言。比丘。若现在苦果者。渴爱断故
duàn
断。

bī qiū bái fó dà dé hé zhě shì zhèng jiàn
比丘白佛。大德。何者是正见。

fó yán bī qiū ruò zhèng jiàn shí qián xíng zhì ruò zhèng
佛言。比丘。若证见时前行智。若证
jiàn shí zhì ruò zhèng jiàn shí hòu dé zhì chāo yuè suǒ zhī
见时智。若证见时后得智。超越所知
fāng biàn jiāo xíng gù
方便教行故。

bī qiū bái fó dà dé hé zhě shì zhèng fēn
比丘白佛。大德。何者是正分

bié fó yán bī qiū yú sān bǎo zhōng ruò zhèng zhī yǐ
别。佛言。比丘。于三宝中若正知己。

yī zhèng xìn gù yú bǐ gōng dé shùn niàn fēn bié chāo yuè
依正信故于彼功德顺念分别。超越

yì lùn děng jiāo gù bī qiū bái fó dà dé hé zhě
异论等教故。比丘白佛。大德。何者

shì zhèng yǔ fó yán bī qiū ruò shèng suǒ ài jiè
是正语。佛言。比丘。若圣所爱戒。

wú lòu suǒ shè wú lòu sī wéi gòng zhuǎn zhě yuǎn lí sì
无漏所摄无漏思惟共转者。远离四

zhǒng kǒu yè chāo yuè è qù gù bǐ qiū bái fó dà
种口业。超越恶趣故。比丘白佛。大

dé hé zhě shì zhèng yè fó yán bǐ qiū ruò shèng
德。何者是正业。佛言。比丘。若圣

suǒ ài jiè wú lòu suǒ shè wú lòu sī wéi gòng zhuǎn zhě
所爱戒。无漏所摄无漏思惟共转者。

yuǎn lí sān zhǒng shēn yè chāo yuè è qù gù bǐ qiū bái
远离三种身业。超越恶趣故。比丘白

fó dà dé hé zhě shì zhèng mìng fó yán bǐ qiū
佛。大德。何者是正命。佛言。比丘。

ruò shèng suǒ ài jiè wú lòu suǒ shè wú lòu sī wéi gòng
若圣所爱戒。无漏所摄无漏思惟共

zhuǎn zhě yuǎn lí xié mìng suǒ qǐ shēn kǒu yè chāo yuè è
转者。远离邪命所起身口业。超越恶

qù gù
趣故。

bǐ qiū bái fó dà dé hé zhě shì zhèng fā
比丘白佛。大德。何者是正发。

fó yán bǐ qiū ruò yú shàng jiě tuō zhōng yī zhǐ lè
佛言。比丘。若于上解脱中依止乐

yù fā qǐ jīng jìn yuǎn lí è duì mǎn zú duì zhì
欲。发起精进。远离恶对。满足对治

gù
故。

bǐ qiū bái fó dà dé hé zhě shì zhèngniàn
比丘白佛。大德。何者是正念。

fó yán bǐ qiū ruò yú zhǐ guān hé xiāngyīng shí sān
佛言。比丘。若于止观合相应时。三

zhǒng zhī xiāng zuò yī zhǐ yǐ shí shí yú cǐ sān zhǒngxiāng
种之相作依止已。时时于此三种相

zhōng yǐ bú fàng yì gòng rù zhèng zhù yú yuán jìng zhōng xīn
中。以不放逸共入正住。于缘境中心

shù bú wàng yú xiū dào zhōngchāo yuè bù xiāngyīng gù
数不忘。于修道中超越不相应故。

bǐ qiū bái fó dà dé hé zhě shì zhèngdìng
比丘白佛。大德。何者是正定。

fó yán bǐ qiū ruò qí cǐ děng qī zhǒngdìng jù xiū
佛言。比丘。若其此等七种定。具修

zhì zuò yī xīn zhuānxiàng nǎi zhì cǐ děng qī zhǒng yǔ
治作已一心专向。乃至此等七种与

chā bié xíng zuò yī zhǐ gù yǔ shū shèngōng dé chū shēng
差别行作依止故。与殊胜功德出生

zuò yī zhǐ gù bǐ qiū bái fó dà dé ruò rú shì
作依止故。比丘白佛。大德。若如是

niàn chù děng zhū jué zhù fǎ jiē shè wéi dào hé gù wéi
念处等诸觉助法。皆摄为道。何故惟

shuō shèng bā fēn dào yǐ wéi dào xiāng fó yán bǐ qiū
说圣八分道。以为道相。佛言。比丘。

yǐ shèng bā fēn dào gù bǐ yú suǒ yǒu zhū jué zhù fǎ
以圣八分道故。彼余所有诸觉助法

jiē cǐ shè gù
皆此摄故。

bī qiū bái fó dà dé ruò cǐ kǔ zhōng yǒu sì
比丘白佛。大德。若此苦中有四

zhǒng xiàng yú zhōng hé zhě shì wú cháng xiàng fó yán
种相。于中何者是无常相。佛言。

bī qiū kǔ zhōng ruò jiàn shēng miè zhī fǎ cǐ shì qí
比丘。苦中若见生灭之法。此是其

xiàng
相。

bī qiū bái fó dà dé hé zhě shì kǔ xiàng
比丘白佛。大德。何者是苦相。

fó yán bī qiū réng bǐ shēng miè zhī fǎ zuò yī zhǐ
佛言。比丘。仍彼生灭之法作依止

yǐ ruò jiàn sān kǔ shùn fù cǐ shì qí xiàng
已。若见三苦顺缚。此是其相。

bī qiū bái fó dà dé hé zhě shì kōng xiàng
比丘白佛。大德。何者是空相。

fó yán bī qiū kǔ zhōng ruò jiàn lí yú wǒ wù cǐ
佛言。比丘。苦中若见离于我物。此

shì qí xiàng
是其相。

bī qiū bái fó dà dé hé zhě shì wú wǒ
比丘白佛。大德。何者是无我

xiàng fó yán bī qiū kǔ zhōng ruò jiàn wǒ zì lí xiàng
相。佛言。比丘。苦中若见我自离相。

cǐ shì qí xiàng bǐ qiū bái fó dà dé ruò cǐ sì
此是其相。比丘白佛。大德。若此四

zhǒng yǐ wéi jí xiàng yú zhōng hé zhě shì yīn xiàng fó
种以为集相。于中何者是因相。佛

yán bǐ qiū yú kě ài zhōng ruò jiàn zhǒng kǔ zhǒng zǐ yīn
言。比丘。于渴爱中若见种苦种子因

tǐ cǐ shì qí xiàng
体。此是其相。

bǐ qiū bái fó dà dé hé zhě shì jí xiàng
比丘白佛。大德。何者是集相。

fó yán bǐ qiū yú kě ài zhōng ruò jiàn xiāng xù shēng yīn
佛言。比丘。于渴爱中若见相续生因

tǐ cǐ shì qí xiàng
体。此是其相。

bǐ qiū bái fó dà dé hé zhě shì shēng xiàng
比丘白佛。大德。何者是生相。

fó yán bǐ qiū yú kě ài zhōng ruò jiàn wǔ qù chā bié
佛言。比丘。于渴爱中若见五趣差别

shēng yīn tǐ cǐ shì qí xiàng
生因体。此是其相。

bǐ qiū bái fó dà dé hé zhě shì yuán xiàng
比丘白佛。大德。何者是缘相。

fó yán bǐ qiū yú kě ài zhōng ruò jiàn bǐ yú bié yuán
佛言。比丘。于渴爱中若见彼余别缘

zhí chí yīn tǐ cǐ shì qí xiàng
执持因体。此是其相。

bǐ qiū bái fó dà dé ruò cǐ miè dì yǒu sì
比丘白佛。大德。若此灭谛有四

zhǒngxiàng yú zhōng hé zhě shì miè xiàng fó yán bǐ qiū
种相。于中何者是灭相。佛言。比丘。

yú jiě tuō zhōng ruò jiàn miè fán nǎo cǐ shì qí xiàng
于解脱中若见灭烦恼。此是其相。

bǐ qiū bái fó dà dé hé zhě shì zhǐ xiàng
比丘白佛。大德。何者是止相。

fó yán bǐ qiū yú jiě tuō zhōng ruò jiàn zhǐ kǔ cǐ
佛言。比丘。于解脱中若见止苦。此
shì qí xiàng
是其相。

bǐ qiū bái fó dà dé hé zhě shì miào xiàng
比丘白佛。大德。何者是妙相。

fó yán bǐ qiū yú jiě tuō zhōng ruò jiàn wú zuì jìng
佛言。比丘。于解脱中若见无罪净

lè cǐ shì qí xiàng bǐ qiū bái fó dà dé hé
乐。此是其相。比丘白佛。大德。何

zhě shì chū xiàng fó yán bǐ qiū yú jiě tuō zhōng ruò
者是出相。佛言。比丘。于解脱中若

jiàn chū wú cháng cǐ shì qí xiàng bǐ qiū bái fó dà
见出无常。此是其相。比丘白佛。大

dé ruò cǐ sì zhǒng yǐ wéi dào xiàng yú zhōng hé zhě shì
德。若此四种以为道相。于中何者是

dào xiàng fó yán bǐ qiū yú cǐ dào zhōng ruò jiàn suǒ
道相。佛言。比丘。于此道中若见所

zhī xiāng yǐng jí wú diān dǎo   cǐ shì qí xiàng
知相应及无颠倒。此是其相。

bī qiū bái fó   dà dé   hé zhě shì rú xiàng
比丘白佛。大德。何者是如相。

fó yán   bī qiū   yú cǐ dào zhōng ruò jiàn chū shì wú
佛言。比丘。于此道中若见出世无

lòu   cǐ shì qí xiàng   bī qiū bái fó   dà dé   hé
漏。此是其相。比丘白佛。大德。何

zhě shì jì xiàng   fó yán   bī qiū   yú shèng dào zhōng ruò
者是迹相。佛言。比丘。于圣道中若

jiàn xíng yú shùn xíng   cǐ shì qí xiàng
见行于顺行。此是其相。

bī qiū bái fó   dà dé   hé zhě shì chéng xiàng
比丘白佛。大德。何者是乘相。

fó yán   bī qiū   yú cǐ dào zhōng ruò jiàn wú shàng   cǐ
佛言。比丘。于此道中若见无上。此

shì qí xiàng
是其相。

bī qiū bái fó   dà dé   hé gù wéi sì shèng
比丘白佛。大德。何故惟四圣

dì   fó yán   bī qiū   gòng yīn guǒ rǎn jìng   jiē cǐ
谛。佛言。比丘。共因果染净。皆此

shè gù   gòng yīn guǒ zhě rǎn zé yīn guǒ gòng rǎn jìng zé yīn
摄故(共因果者染则因果共染净则因

guǒ gòng jìng gù míng gòng yě
果共净故名共也)。

bǐ qiū bái fó dà dé cǐ kǔ děng dì hé
比丘白佛。大德。此苦等谛。何
gù jiàn cì shuō dì fó yán bǐ qiū bìng yóu tuō yào
故渐次说谛。佛言。比丘。病由脱药
xiāng sì fǎ gù bìng wèi kǔ yóu wèi jí tuō wèi miè yào
相似法故(病谓苦由谓集脱谓灭药
wèi dào)。
谓道)。

bǐ qiū bái fó dà dé cǐ sì shèng dì wéi yī
比丘白佛。大德。此四圣谛为一
shí zhèng jiàn wéi jiàn cì zhèng jiàn fó yán bǐ qiū
时证见。为渐次证见。佛言。比丘。
yǒu dào lǐ gù yī shí zhèng jiàn yǒu dào lǐ gù jiàn cì
有道理故一时证见。有道理故渐次
zhèng jiàn dào lǐ yì míng yīn yuán yì míng fāng biàn bǐ
证见(道理亦名因缘亦名方便)。比
qiū bái fó dà dé ruò yī shí zhèng jiàn yǒu hé dào
丘白佛。大德。若一时证见有何道
lǐ fó yán bǐ qiū zì nèi zhī dì zhēn zhì jìng jiè
理。佛言。比丘。自内知谛真智境界。
pān yuán fēi ān lì yì yǐ zǒng pān yuán gù yī shí zhèng
攀缘非安立义。以总攀缘故。一时证
jiàn bǐ qiū bái fó dà dé ruò jiàn cì zhèng jiàn yǒu
见。比丘白佛。大德。若渐次证见有
hé dào lǐ fó yán bǐ qiū yǐ xiū zhì zhì jí hòu
何道理。佛言。比丘。已修治智及后

dé zhě zì xiàng yīn guò guān chá qí xiàng yǐ fēi zǒng pǎn
得者。自相因果观察其相。以非总攀

yuán gù jiàn cì zhèng jiàn
缘故。渐次证见。

bǐ qiū bái fó dà dé ruò shì zūn shuō sì shèng
比丘白佛。大德。若世尊说四圣

dì hé gù fù shuō èr dì shì dì jí zuì shèng yì
谛。何故复说二谛。世谛及最胜义

dì fó yán bǐ qiū yú cǐ sì shèng dì zhōng ruò
谛。佛言。比丘。于此四圣谛中。若

fǎ zhù zhì jìng jiè bǐ shì shì dì ruò fù zì nèi zuì
法住智境界。彼是世谛。若复自内最

shèng yì zhì jìng jiè fēi ān lì zhì jìng jiè bǐ shì zuì
胜义智境界。非安立智境界。彼是最

shèng yì dì yīng rú shì jiàn
胜义谛。应如是见。

bǐ qiū bái fó dà dé ruò sì shèng dì fēi shèng
比丘白佛。大德。若四圣谛非圣

yì dì shèng yì dì hé gù yǐ shèng ér míng cǐ dì yǐ
亦谛圣亦谛。何故以圣而名此谛。以

shèng dì gù shì zūn suǒ shuō fó yán bǐ qiū suī fēi
圣谛故世尊所说。佛言。比丘。虽非

shèng zhě yì yú cǐ dì fǎ tǐ zhī zhōng wú zhì ér xìn
圣者。亦于此谛法体之中。无智而信

gù shèng zhě yú cǐ fǎ tǐ zhī zhōng yǒu zhì ér xìn
故。圣者于此法体之中。有智而信

gù yǐ shì yì gù cǐ wéi shèng dì yīng rú shì jiàn
故。以是义故。此为圣谛。应如是见。

bǐ qiū bái fó dà dé fēi shǎo fēn wú liàng fǎ
比丘白佛。大德。非少分无量法

jiè zhì hé pān yuán hé zhǒng xiàng hé zuò yè fó yán
界智。何攀缘何种种相何作业。佛言。

bǐ qiū yì sì shèng dì yǐ wéi pān yuán qīng jìng xiǎng dì
比丘。亦四圣谛以为攀缘。清净想谛

wéi xiàng yī qiè zhǒng rù dì wéi xiàng yǔ yī qiè zhòng
为相。一切种入谛为相。与一切众

shēng zuò yī qiè yì lì wéi xiàng yòu shǎo fēn fǎ jiè zhì
生。作一切义利为相。又少分法界智

zhě shēng wén bú bèi zhòng shēng yì lì bú xiàn qián wéi
者。声闻不背众生意利。不现前为

xiàng yuán jué bèi zhòng shēng yì lì wéi xiàng yòu wú liàng
相。缘觉背众生意利为相。又无量

fǎ jiè zhì zhě yuǎn lí wéi yè wèi lí yī qiè zhǒng fán
法界智者。远离为业。谓离一切种烦

nǎo jí suǒ yīng zhī zhàng gù yǔ yī zhǐ wéi yè wèi yǔ
恼及所应知障故。与依止为业。谓与

dé zhì yī qiè zhǒng biàn zhì shàn jìng fǎ jiè zuò yī zhǐ
得至一切种遍智善净法界。作依止

gù fù hù wéi yè wèi fù hù zhū zhòng shēng děng zhū chù
故。覆护为业。谓覆护诸众生等诸处

bī nǎo gù bǐ qiū cǐ shì wú míng duì zhì shū shèng
逼恼故。比丘。此是无明对治殊胜。

zhū bǐ qiū yán shàn zāi dà dé bǐ děng bǐ qiū yú shì
诸比丘言。善哉大德。彼等比丘于世

zūn shuō huān xǐ mò rán ér zhù bǐ zhū bǐ qiū yú shì
尊说。欢喜默然而住。彼诸比丘于世

zūn shuō qí xīn yuè lè jiē dà huān xǐ
尊说。其心悦乐皆大欢喜。

yīn shì
音释

quán cǐ yuán qiē qǔ yú zhú quán yě yù yú
筌（此缘切取鱼竹筌也）。鬱（于

wù qiē lēng lú dēng qiē jí duō fàn yǔ jù
勿切）。楞（卢登切）。笈多（梵语具

yún tà mó jí duō cǐ yún fǎ mì jí qí lì qiē cóng
云达摩笈多此云法密笈其立切）。琮

cú zōng qiē
（徂宗切）。

jīng
经

bó bó gè qiē jiān bó yě xù xiàng lǚ
膊（伯各切肩膊也）。绪（象吕

qiē duān xù yě qiè kǔ jiá qiē wèi nuò yě
切端绪也）。怯（苦颊切畏懦也）。